

СТАНОВИЩЕ

относно обявен конкурс за академичната длъжност „доцент“
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.8. Икономика,
научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“,
за нуждите на катедра „Бизнес информатика“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Пламен Христов Милев,

катедра „Информационни технологии и комуникации“, факултет „Приложна информатика и статистика“, Университет за национално и световно стопанство – София, научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“.

1. **Представяне на кандидата** за участие в конкурса, научната специалност и катедрата, за нуждите на която се обявява конкурса.

Конкурсът за академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“, е обявен за нуждите на катедра „Бизнес информатика“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Единствен кандидат в конкурса е Кремена Мариянова Маринова-Костова – главен асистент в катедра „Бизнес информатика“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

2. **Основание за написване на становище** – (посочва се Решението на факултетния съвет, Заповедта на Ректора, Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ (съкратено Правилника).
Настоящото становище се изготвя във връзка с Решение на факултетния съвет на факултет „Мениджмънт и маркетинг“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов – Протокол № 1 / 17.09.2025 г., Заповед № 954 / 18.09.2025 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за назначаване на научно жури и Решение от първото заседание на Научното жури от 29.09.2025 г. за определяне на председател, рецензенти, изготвящи становище и срокове, в изпълнение на Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

3. Персонална характеристика на кандидата:

- професионална биография;
- притежавана диплома за образователна и научна степен “доктор”, диплома за научна степен “доктор на науките”, диплома за академична длъжност “доцент” (при конкурс за академичната длъжност “професор”).

Кандидатът гл.ас. Маринова е дългогодишен преподавател и изследовател в областта на бизнес информатиката и приложението на изчислителната техника в икономиката. Завършила е Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, където последователно придобива образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, а през 2013 г. защитава образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“.

Гл.ас. Маринова владее английски език на високо ниво (C1) и притежава изявени организационни и дигитални компетенции, сертифицирани чрез множество квалификационни курсове и обучения. Отличава се с активна ангажираност в преподавателската, научноизследователската и проектната дейност, както и с принос за развитието на катедрата „Бизнес информатика“ и академичната общност на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа (на база на представените документи).

Професионалната кариера на гл.ас. Маринова е изцяло свързана със Стопанска академия „Д. А. Ценов“, където преминава през академичните длъжности хоноруван асистент (2011–2012), асистент (2013–2017) и главен асистент (от 2017 г. досега) в катедра „Бизнес информатика“. В преподавателската си дейност води лекции и семинарни занятия по широк кръг дисциплини в бакалавърски и магистърски програми, включително „Бизнес информатика“, „Въведение в информационните системи“, „Информационно общество“, „Електронно управление“, „Информационни технологии в икономиката“, „Основи на електронния бизнес“, „Информационни системи в бизнес организацията“, „Системи за управление на взаимоотношенията с клиенти и социални мрежи“ и др. Кандидатът системно участва в разработването и актуализирането на учебни планове и програми, включително и в процеса на дигитализация на учебното съдържание. В рамките на проектите „Дигитално

образователно съдържание за съвместни програми“ и „Център по иновативни образователни технологии“ тя разработва учебни материали и мултимедийни ресурси, интегрирани в електронната среда за обучение Moodle. Освен това е участвала като обучител и експерт в редица програми, свързани с иновативни образователни технологии, включително Националната програма на МОН за повишаване компетентностите на преподавателите във висшите училища.

Качествената страна на преподавателската дейност се изразява в последователното прилагане на съвременни методи на преподаване – интерактивни упражнения, практически казуси, работа по проекти и използване на електронни инструменти за обучение (Web 2.0, Moodle, H5P, ArcGIS Online). Кандидатът проявява висока ангажираност към студентите, както по отношение на академичното им развитие, така и чрез насърчаване на тяхното участие в научни форуми и проекти. Гл.ас. Маринова активно участва и в академичния живот на катедрата и Академията – изпълнява длъжността научен секретар на катедра „Бизнес информатика“ от 2017 г.

На базата на представените документи и анализираната дейност може да се направи заключение, че гл.ас. Маринова има значим принос в развитието на учебно-преподавателската работа на катедра „Бизнес информатика“. Нейната дейност се характеризира с висока компетентност, иновативност, устойчивост и принос към модернизацията на учебния процес чрез прилагане на дигитални образователни технологии и интегриране на научните резултати в обучението.

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност (на база на представените документи).

Научноизследователската дейност на кандидата гл.ас. Маринова е интензивна, разнообразна и последователно развиваща се в областта на приложението на изчислителната техника и информационните технологии в икономиката. Представената научна продукция обхваща всички основни видове научни трудове – монографии, студии, статии, доклади, учебници и учебни пособия, като по обем и съдържание надвишава изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Кандидатът е автор на две самостоятелни монографии („Изследване на потенциала на интернет технологиите за повишаване на дигиталната компетентност в образованието“ (2023), и „Усъвършенстване на електронните системи за управление на взаимоотношенията с клиентите във

финансовия сектор“ (2023)), които представляват издания със значим принос както в научно-теоретичен, така и в приложен аспект — първата разглежда интеграцията на интернет технологиите в образователния процес и дигиталната грамотност, а втората анализира модели за подобряване на CRM системи в контекста на финансовите институции. Научната продукция на гл.ас. Маринова включва над 30 статии и доклади, публикувани в национални и международни издания, част от които са индексирани в Scopus и Web of Science. Кандидатът е и съавтор на над петнадесет учебника и учебни пособия, утвърдени в обучението на студенти и магистри по специалности в професионално направление „Икономика“. Част от тях са предназначени за дисциплини като „Информационни системи в бизнес организацията“, „Бизнес информационни системи“, „Основи на електронния бизнес“, „Информационна инфраструктура“ и др. Високата научна активност на гл.ас. Маринова се потвърждава и от участието ѝ в над десет научноизследователски проекта, финансирани от Института за научни изследвания на СА „Д. А. Ценов“ и външни програми. Гл.ас. Маринова е постоянен участник в национални и международни конференции, форуми и кръгли маси, на които представя резултатите от своите изследвания и активно съдейства за утвърждаване на научното присъствие на катедра „Бизнес информатика“ в академичното пространство.

Качествената оценка на научната ѝ дейност е висока – трудовете демонстрират научна последователност, методологическа коректност и ориентация към приложни резултати. Тя развива актуални теми, които отразяват процесите на дигитализация, трансформация на бизнес моделите и интегриране на интелигентни технологии в икономическата среда. На тази основа може да се направи заключението, че гл.ас. Маринова притежава стабилна и разнообразна научноизследователска продукция, отличаваща се с актуалност, академична значимост и практическа приложимост, която напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

6. Характеризиране на научните приноси (новости; обогатяване на съществуващите знания; приложение на научно-практически постижения).

Научните и научно-приложни приноси на гл.ас. Маринова се отличават с висока степен на оригиналност, интердисциплинарност и приложимост в областта на

бизнес информатиката и цифровата икономика. Те могат да бъдат обобщени в три основни направления – научно-теоретични, методически и емпирични.

В теоретичен аспект кандидатът развива и обогатява концепциите за дигитална компетентност, дигитални екосистеми, електронна идентификация и мобилни финансови технологии, като формулира интегрирани модели за тяхното приложение в образованието, бизнеса и публичния сектор. Нейните трудове систематизират ключови зависимости между технологични и икономически фактори и изграждат концептуална рамка за дигиталната трансформация на организациите в контекста на съвременната икономика на знанието.

В методически план приносите се изразяват в разработването на интегрирани модели и подходи за изграждане на дигитални платформи, прилагането на иновативни интернет технологии и използването на IoT и Big Data за управление на процеси и ресурси. Тези резултати демонстрират високо ниво на методологическа последователност и ориентация към практически решения в управлението на данни и процеси.

В емпиричен аспект гл.ас. Маринова прилага широк набор от изследователски методи – анкетни проучвания, интервюта и сравнителни анализи – за да оцени нивото на дигитална компетентност, състоянието на дигиталната трансформация и готовността на организациите за внедряване на интелигентни технологии. Получените резултати са използвани за формулиране на конкретни препоръки с висока практическа стойност.

Обобщено, приносите на кандидата се отличават с актуалност, научна дълбочина и съществено значение за развитието на съвременните изследвания в областта на приложението на изчислителната техника в икономиката, като същевременно демонстрират ясна ориентация към решаване на реални социално-икономически и образователни проблеми.

7. Академична известност – цитиране на кандидата в публикации на други научни работници.

Анализът на представените материали показва, че гл.ас. Маринова е утвърден изследовател с нарастваща академична разпознаваемост както в национален, така и в международен контекст. Нейните научни трудове са цитирани в редица публикации на други автори, което свидетелства за реалното им въздействие и значимост в научната общност. Цитиранията обхващат публикации,

индексирани в международни бази данни като Scopus и Web of Science, както и в национални научни издания и сборници от конференции. Част от тях са направени в трудове на български и чуждестранни изследователи, работещи в областта на бизнес информатиката, електронното управление, дигиталната трансформация и образователните технологии. Особено внимание заслужава фактът, че кандидатът е автор и съавтор на публикации, цитирани в издания на престижни международни издателства като MDPI, Springer и IEEE, което подчертава международния обхват и академичната стойност на нейните изследвания.

Общият брой на отчетените цитирания значително надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, а тяхното разпределение показва устойчива научна активност и последователност в изследователската работа. Тези показатели потвърждават утвърдения авторитет на гл.ас. Маринова в академичните среди и нейната трайна ангажираност с развитието на научната област „Приложение на изчислителната техника в икономиката“.

8. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

В представените материали и научна продукция на гл.ас. Маринова не се откриват съществени слабости, които да поставят под съмнение качеството или приноса на нейната дейност. Изследванията ѝ са методологически коректни, научно обосновани и подчинени на ясно формулирани цели. Възможна насока за усъвършенстване в бъдеще е по-задълбоченото количествено измерване на ефектите от прилагането на разработените модели и методи, особено по отношение на тяхното внедряване в реална организационна или секторна среда. Такъв подход би допринесъл за разширяване на приложната валидност на резултатите и би осигурил допълнителни емпирични доказателства в подкрепа на теоретичните постановки. От методическа гледна точка може да се насърчи и по-широкото интегриране на резултатите от научните изследвания в учебния процес, чрез разработване на специализирани курсове и практически казуси, базирани на проведените изследвания.

Като цяло представените трудове, научна и преподавателска дейност на гл.ас. Маринова показват висока академична зрялост, последователност и принос за развитието на катедра „Бизнес информатика“ и професионално направление 3.8.

„Икономика“. Направените бележки имат конструктивен характер и не намаляват общата положителна оценка за нейната квалификация и постижения.

9. Обобщена оценка – заключение и становище.

В заключение давам положителна оценка на представените материали за участие в конкурса от единствения кандидат гл. ас. д-р Кремена Мариянова Маринова-Костова и убедено препоръчвам на Факултетния съвет на факултет „Мениджмънт и маркетинг“ да избере гл. ас. д-р Кремена Мариянова Маринова-Костова за доцент по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

14.10.2025 г.

гр. София

Изготвил становището:

(доц. д-р П. Милев)

